

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRTO.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/I. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem "Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za list 11.953. — Štev. telefona 552. — — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.
LJUBLJANA, dne 1. aprila 1922.
ŠTEV. 39.

Poziv na protestni shod.

Na posvetovanju dne 26. t. m. v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani so sklenili udeleženci in zastopniki podpisanih korporacij, da prirede v ponedeljek, dne 3. aprila ob polu 11. uri dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani

protestno zborovanje.

Trgovci, obrtniki in industrijaletci, protestirajmo proti neznosnim davčnim bremenom, ki se jih nalaga pridobitnim stanovom in proti raznim šikanam, s katerimi se krivično postopa proti nam, še posebej pa proti:

prometnemu davku, vojnemu davku za l. 1920 in zakonu o pobljanju draginje.

Na predposvetovanju dne 26. t. m. je bilo tudi sklenjeno in sicer obvezno za vse trgovske gremije in zadruge v Sloveniji, da morajo biti dne 3. aprila t. l. vse trgovine v Sloveniji brez izjeme cel dan zaprte, da se bo vsakemu posameznemu trgovcu mogoče udeležiti javnega protestnega shoda v Ljubljani.

Smatramo, da je moralna trgovska dolžnost vsakega pripadnika naših stanov, da se v eminentnem interesu naših eksistenčnih vprašanj pokaže solidarnega in se brezpogojno prilagodi sklepom podpisanih organizacij.

Na protestnem zborovanju dne 3. aprila t. l. v Ljubljani hočemo glasno zaklicati vsej javnosti in onim prizadetim faktorjem, ki s svojimi nepremišljenimi odredbami in zakoni davijo naše gospodarstvo in trajajo naše pridobitne stanove v položaj, ki postaja za nas od dne do dne neznosnejši, da nočemo samo mi nositi krivično nam naloženih davčnih bremen, temveč, da zahtevamo pravično razdelitev davkov na vse stanove.

Zakon o pobljanju draginje je samo pesek v oči konzumentskim masam, ni pa pravo sredstvo, ki bi ublažilo današnje draginjske razmere. Skrajno sramotno pa je, da se s stražniki in orožniki preganja naše legitimne trgovce ter jim z nepravilnim postopanjem krati ugled in pošteno ime pred javnostjo in jih celo tira pred sodišče, kjer se jim narekujejo za brezzmiselne bogatele naravnost drakonske kazni. Vsemu temu moramo napraviti konec.

Pozivljamo Vas torej v interesu skupnosti, da dne 3. aprila t. l. za cel dan zaprete svoj obrat in se zanesljivo udeležite na ta dan sklicanega protestnega zborovanja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 27. marca 1922.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Zveza trg. gremijev in zadrug za Slovenijo v Ljubljani.

Zveza industrijecev na slov. ozemlju v Ljubljani.

Pokrajinska zveza obrtnih zadrug v Ljubljani.

List stane od 1. marca 1922: celoletno Din. 75.—, t. j. (K 300.—); polletno Din. 37.50, t. j. (K 150.—); četrtletno Din. 18.75, t. j. (K 75.—); mesečno Din. 6.25, t. j. (K 25.—).

Vojni in povojni dolgov naši države.

Kot naše vojne dolgove se zaenkrat navaja oficijelno pri nas samo vojne dolgove bivše Srbije. Glede vojnih dolgov bivše monarhije, ki tvorijo bistven del imovine prečasnih denarnih zavodov, še vlada ni zavzela nikakega definitivnega stališča in izbegava rešiti to vprašanje, ki je za naše denarne zavode življenjskega pomena, ker je z njim zvezano vprašanje propada odnosno nadaljnjega obstoja naših hranilnic.

Vojni dolgovi Srbije so dvojne vrste, in sicer za dajatve v blagu in opremi in za posojila v gotovini. V gotovini je prešla Srbija v toku svetovne vojne od Francije in Anglije v mesečnih predujmih 781,824.036 francoskih frankov in predujme za anuitetno službo v znesku 154,211.430 frankov, skupaj torej 936,035.466 fr. frankov. Ameriška vlada je dala na razpolago Srbiji predujem 12 milijonov dolarjev, ki se je porabil za podporo interniranih in ujetnikov v sovražnih državah in za podporo naroda v Srbiji. Ta vsota znaša, računana po kurzu 5.18 frankov, 62 milijonov 160.000 fr. frankov v zlatu.

O dajatvah v blagu in opremi likvidacija še ni izvršena in zato tudi podatki še niso zbrani. Finančno ministrstvo kalkulira, da bo znašal ta dolg okrog ene milijarde zlatih frankov. Finančni minister je sam dal krasno spričevalo našim vojaškim komisijam, ki so prevzemale to blago s tem, da je izjavil v parlamentu: »Ministrstvo vojno, koje skuplja sve te račune bori se sa velikim teškoćama, koje dolaze odatle što rad pri prijemu materijala nije bio dobro organizovan. Materijal nam je predavan na raznim mestima, u Francuskoj, u Africi, u Solunu, i pod raznim okolnostima. Ni sami naši saveznici još nisu sredili sve svoje knjige. Ima pogrešaka i neumesnih zaduženja.« K temu ni treba pojasnil. Jasno je, da bo ta obračun trajal še mnogo let in da bomo prikrajšani le mi pri tem.

Po teh podatkih bi torej znašali voj. dolgovi bivše Srbije 1.999,195.466 zlatih frankov.

Po vojni je naša država najela posojila v inozemstvu v gotovini in v materijalu, poleg tega pa tudi posojila v lastni državi.

V inozemstvu je bilo najeto prvo posojilo v začetku leta 1919 pri ameriški vladi v znesku 15 milijonov dolarjev za nabavo živil. Ako se tečaj dolarja računa po 5.18 znaša dolg 77,700.000 zlatih frankov. Dalje je dovolila Amerika kredit 40 milijonov dolarjev za nabavo raznih potrebščin iz ameriških skladišč v Franciji. Od tega kredita se je porabilo okrog 25 milijonov dolarjev, kar znaša 129 milijonov 500.000 frankov v zlatu. Nadalje je francoska vlada dala še tekom leta 1919 100 milijonov francoskih frankov posojila, ki se je pora-

bilo kot zaklad mislijo nadaljnih dinarskih bankovcev. Konečno sta francoska in angleška vlada še tekom leta 1919 dale novo posojilo v znesku 50 milijonov frankov. Ta vsota se je porabila za izplačilo kuponov predvojnih posojil. Gornji dolgovi znašajo skupaj 357 milijonov frankov.

Ni nam treba ponavljati koliko skrajno žalostnih stvari smo tekom preteklih dveh let slišali o ameriškanskem fižolu, ki je konečno vendarle zgorel v Zemunu, koliko nepotrebnega galanterijskega in luksuznega blaga je prišlo na ta račun v skladišča ministrstva za prehrano. In vendar še do danes niso bili stavljeni krivci v zapor in na zatožno klop. Le kadar so volitve se začne napadati enega ali drugega ministra, ne da bi se konkretno ugotovilo, koga in v koliko zadene krivda. Po volitvah pa zaspi ves boj. Mi mislimo, da so dolgovi, ki so se nam naprtili na tak lahkomiselni način, pretežki, da bi se dala stvar danes prezreti ali pozabiti. Nedopustno je, da bi imel naš davkoplačevalec občutek, da dela za brezvestne špekulante in demagoge, ki se pod krinko rodoljublja in političnih fraz dopuščajo takiki zločini nad narodnim delom in premoženjem. To gospodarstvo kriči po maščevanju in obračunu!

Praksa iz leta 1919 se je nadaljevala tako dolgo, dokler je nam sploh kdo hotel kaj posoditi. Samoumevno, da so nam kmalu zaprli inozemci svoje blagajne, ker so videli, da ni v naši državi pri gospodarski obnovi nobenega sistema in programatičnega resnega dela.

Po konvenciji z dne 29. maja 1920 se je najelo pri grški narodni banki posojilo 15 milijonov drahem za izplačilo dobave tobaka. Za to posojilo se je moralo položiti jamstvo, in sicer eno tretjino v frankih, ostane pa v državnem depozitu po kurzu 100 drahem = 300 dolarjev.

Razen tega imamo, kakor poroča finančni minister, v inozemstvu še »nekoliko letetih ali po naše visečih dolgov«, glede katerih pa ministrstvo niti nima vseh točnih podatkov. Tu sem spada v prvi vrsti dolg za petrolej pri Standard Oil Company v znesku 3,161.403.54 dolarjev iz začetka leta 1919. Dosedaj je izplačane tega dolga 2,142.193.34 dolarjev. Ta petrolej je bil kupljen v prvi partiji po ceni 3.50 dolarjev v Solunu, pozneje pa že po 5.37 dolarjev čif Rjeka. Račun se je imel izplačati po dospelju blaga, kar pa se ni storilo, marveč se je z izplačili začelo šele 31. oktobra 1919. Ker se monopolna uprava ni pravočasno pokrila, trpi danes ogromne izgube in radi tega vedno povišuje monopolne takse. Takrat je bil dolar poceni in se je dobil po 7 do 8 dinarjev, medtem ko je sedaj dosegel povprečno vrednost 75 do 80 dinarjev, torej desetkratno ceno.

Tu finančni minister ni prijel nikogar za ušesa pri monopolni upravi radi brezvestne špekulacije in radi draženja monopolnih predmetov. — Seveda protidraginjski zakon velja le za trgovce, za monopolno upravo in njeno famozno gospodarstvo pa ne. Še danes smo dolžni za ta petrolej 1,019.210 dolarjev. Pri tej petrolejski aferi, ki je našemu državnemu ugle-

du v inozemstvu več škodovala kot celo hrvaško vprašanje je moral na konec Wiener-Bank-Verein v Beogradu pomagati državi iz omake. Ali bi se ne bilo dalo pravočasno organizirati nakup dolarjev, ki so jih pošiljali naši izseljenci iz Amerike, za kritje tega računa. Ali je dovoljeno, da se danes vsled tega podvojuje vse monopolne takse? Kam bi prišli naši trgovci, ako bi tako čudno gospodarili kot neodgovorni elementi monopolne uprave.

Pribijamo, da so to podatki finančnega ministra, iz katerih se zrcali gospodarstvo prvih let po osvobođenju, ki je moralo voditi do današnje situacije, ko se vse razkraja v nezadovoljstvu in nezaupanju.

(Dalje prih.)

Občni zbor slov. obrt. društva v Mariboru.

Slovensko obrtno društvo v Mariboru je imelo dne 12. marca 1922 v mali dvorani Narodnega doma svoj prvi redni občni zbor. Med gosti je bil navzoč tudi načelnik Deželne zveze obrtnih zadrug v Ljubljani g. E. Franchetti. Predsednik g. Fran Novak je otvoril zborovanje, ter poročal o delovanju društva v minulem upravnem letu. V svojem govoru je povdarjal, kake važnosti je društvo, ki se je ustanovilo dne 5. decemb. 1920, za obrt, čije rešitev je mogoča samo v dobri organizaciji.

Društveni tajnik g. Franjo Kenda je podal obširno poročilo, ki je dalo jasno sliko o vzornem delovanju društva. Društvo je štelo začetkom minulega leta 136 rednih in 6 podpornih članov, danes je vpisanih 215 članov. Vršilo se je 42 rednih odborovih sej. Tudi je društvo priredilo v minulem letu javen protestni shod, 5 sestankov, 3 poučna predavanja in 1 banket na čast hrvatskim tov. obrtnikom. Društvo je sprejelo skupno 1556 dopisov, med katerimi je kot važen dokument zahvala Nj. Vel. kralja za poslano udanostno izjavo ob priliki otvoritve »I. obrtne razstave v Mariboru«. Odposlalo pa je društvo 4211 dopisov. Društvo je priredilo tudi knjigovodski tečaj, ki ga je vodil ravnatelj Mariborske tiskarne g. S. Detela. Priredila so se tudi tri poučna predavanja. Društvo se sedaj prav pridno pripravlja za letošnjo »Pokrajinsko obrtno razstavo«, ki obeta biti ena največjih prireditev tekočega leta v Mariboru. Pokroviteljstvo razstave je prevzel pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar, a predsednik razstave je g. F. Novak. Po soglasni odobritvi tajniškega poročila, je podal društveni blagajnik g. Rudolf Monjač svoje poročilo. Bilanca kaže, da je imelo društvo začetkom minulega upravnega leta 3541.20 K premoženja, a da ima danes 95.440.71 K. Od tega premoženja je naloženo 56.000 K za vaješki dom v Mariboru. Soglasno se je sklenilo, da se zviša članarina od 1 Din na 5 Din za člana na mesec. Od članov, ki bodo na novo vstopili, se bo pobirala vpisnina v znesku 10 Din. Vsak član dobi brezplačno strokovno glasilo »Obrtni Vestnik«. — Pri volitvah novega odbora je bil izvoljen predsednikom g. F. Novak, podpredsednikom pa F. Horvat. Kot odborniki so bili izvoljeni sledeči gg.:

L. Šetina, krojaški mojster, Iv. Kvas, klobučarski mojster, Fr. Bureš, urar in zlatar, Joža Volčič, mizarški mojster, J. Stajniko, kolarski mojster, F. Spes ml., stavbenik, kot pregledovalca računov: gg. J. Pečar in R. Kompare; kot odborniki gg.: A. Marušič, J. Kelc, J. Mislej, Ljudevit Pucelj in A. Cilenšek. Predsednikom društvenega sodišča je bil izvoljen M. Valhtar. —

Na to je g. Monjač v kratkih, jedrnatih besedah orisal potrebo ustanovitve vajeniškega doma v Mariboru, ki je za vzgojo obrtniškega naraščaja nujno potreben, ako hočemo dobiti zdravo delavstvo. V debato so posegli tudi gg.: Beranič, Kelc, Bureš in drugi, ki so soglasno poudarjali potrebo in važnost vajeniškega doma v Mariboru. Izvolil se je poseben odbor, ki bo ukrenil potrebno, da se ta ideja čim prej uresniči.

G. Franchetti je pozdravil zbor v imenu ljubljanskih obrtnikov, se zahvalil za navdušeni sprejem ter v svojem nadaljnjem govoru naglašal, kako velike važnosti in potrebe je strokovno glasilo »Obrtni Vestnik«, ki prinaša obrtnikom za mali denar pouk o vseh važnih naredbah in zakonih, davčnih in drugih za obrtnika važnih zadevah. Obrtniki so že sami uvideli potrebo strokovnega lista s tem, da so se nanj polnoštevilno naročili.

Pri slučajnostih se je soglasno sklenilo, da pristopi društvo kot član k zvezi obrtnih društev za Slovenijo v Celju. Sklene se nadalje, da se skliče ob priliki Pokrajinske razstave v Mariboru veliki obrtniški shod, kjer se bodo pretresala najvažnejša obrtniška vprašanja.

Z ozirom na to, da se namerava v zakonodajnem odboru sprejeti nov obrtni zakon, ne da bi se prej vprušalo za mnenje obrtnike iz Slovenije, je bila predlagana in soglasno sprejeta sledeča resolucija:

»Na občnem zboru Slovenskega obrtnega društva« v Mariboru, dne 12. marca 1922. polnoštevilno zbrani obrtniki odločno protestirajo proti temu, da bi se brez sodelovanja obrtnikov v Sloveniji obravnavalo o zakonu, ki je za nas zelo važen in pomemben. Zato zahtevamo, da se pred sprejetjem tega zakona zaslišijo tudi zastopniki slovenskega obrtništva.«

Prvi občni zbor tega društva, ki je bil polnoštevilno obiskan, je pokazal, kako lepo prospeva in kako se razvija to mlado društvo.

Gospodarski pregled Čehoslovaške.

(Poročilo trg. agencije SHS v Pragi.)

(Nadaljevanje.)

Poljedelska industrija. Četrtna celokupne žetve (400 milijonov kvintalov) se uporablja v industrijske svrhe in to: za 189 sladkornih tovarn, ki proizvajajo letno 17 milijonov ton sirovega sladkorja; za 676 pivovarn, katere proizvajajo 13 milijonov hl piva; za 1100 destilerij, katerih kapaciteta znaša 1.151.000 hl alkohola; za 128 tovarn škroba; za 13 tovarn pivovarskega kvasa z letno produkcijo 720 q; za 140 tovarn slada; za 380 tovarn za prepariranje sadja in marmelad, ki predelujejo čez pol milijona sadja; za 800 mlekar — njih kapaciteta znaša 40 milijonov hektolitrov mleka, od kojega se polovica uporablja za maslo, sir in druge proizvode. Nad 10.000 mlinov je za dobo žetve angažirano s predelavo lokalnih pridelkov, kakor tudi onih, ki se uvažajo. Poleg tega obstoji še 40 opekarn z letno kapaciteto 6000 vagonov.

Iz gorinavedenega se brez dvoma vidi, da je Čehoslovaška poljedelska industrija lepo razvita.

V glavnem smemo razdeliti čehoslovaško proizvodstvo v štiri skupine in to: 1. Proizvodstvo sladkorne pese. 2. Kultura cerealij (pšenice in rži). 3. Kultura krompirja in ječmene. 4. Kultura krme za živino. Po navedenem redu sledi tudi intenzivnost eksploatacije.

Gozdarstvo. Na 100 ha površine je 33 ha gozda, kar pomeni, da je Čehoslovaška na gozdih bolj bogata, kot je Nemčija, Francija, Italija in Velika Britanija. Največ gozda je v privatnih rokah (61 %), a najmanj pod državno upravo. Od privatnih gozdov pripade ena tretjina na malo posest, a dve tretjini na veliko (čez 500 ha).

Listnatega gozda nahajamo 53 %, a črnega gozda 47 %. Med črnim gozdom nahajamo osobito bor (ena tretjina od vseh gozdov), in jelko. — V listnatem gozdu dominira bukva, posebno v Slovaški, za njo sledi hrast. Lahko rečemo, da se ena tretjina gozda ne eksploataira racionalno.

Kakor v vseh državah, tako se je pojavilo tudi tukaj po vojni padanje produktivnosti. Razloge za to najdemo v dejstvu, da so bili tekom vojne tako organizmi živine, kakor tudi zemljišče prekomerno eksploatirani in oškodovani. Poleg tega je mnogo zemljedelcev umrlo, a mnogo živine propalo. Zemlja je izgubila obilno azotične hrane in fosfatov in vsled pomanjkanja krme se je stalež živine zmanjšal, nastale so bolezni itd. Ako pogledamo statistiko, bomo videli, da je proizvodstvo v letu 1919 padlo za 40 % napram povprečnemu proizvodstvu zadnjih pet predvojnih let. To pomeni, po cenah iz leta 1920, izguba za okoli 6 milijard kron, a ako se vzame za podlago cene svetovnega tržišča, znaša ta izguba čez 20 milijard. Proizvodstvo je znašalo pred vojno, ako vzamemo za bazo cene, ki so bile v začetku 1920, okoli 15 milijard 400.000.000 K; proizvodstvo v letu 1919 pa 9.500.000.000 K, kar pomenja deficit v znesku 5.900.000.000 kron. Ako bi se hotelo spraviti zemljedelske posesti v stanje, v katerem so bile pred vojno, bi bilo zato potrebnih kakih 15 milijard kron.

Industrija. Čehoslovaško industrijo smemo razdeliti v tri skupine. V prvo skupino spada industrija, ki dobavlja potrebne surovine v državi (sami, n. pr. zemljedelska industrija (sladkor, alkohol, pivo, slad, amonit, itd.), porcelanska industrija, ter steklena in lesna industrija. V drugo skupino spada industrija, ki dobiva le del potrebnih sirovin v državi n. pr. industrije, ki proizvajajo ali upotrebljajo jeklo, železo in druge kovine. V tretjo skupino spadajo industrije, koje dobavljajo vse sirovine iz inozemstva, kakor n. pr. tekstilna industrija, industrija fosfatov, industrija gotovih kovin (bakra, niklja i. d.). Uvoz je znašal pri prvi skupini 21 milijonov kron, izvoz pa 713 milijonov; pri drugi skupini je znašal uvoz 588 milijonov, izvoz pa 1079 milijonov; v tretji skupini uvoz 453 milijonov, izvoz pa 905 milijonov. Celokupni uvoz vseh treh skupin je znašal 1012, izvoz pa 2697 milijonov kron. Ta vsota dosega vsoto, ki se nanaša na Belgijo, medtem ko so Anglija, Amerika, Francija in Rusija imele pred vojno večji izvoz.

Po prejšnji produkciji bišve Avstrije, proizvajala Čehoslovaška: sladkorja 92 %, alkohola 46 %, piva 57 %, slada 37 %, življenskih potrebščin 50 %, kemičnih predmetov 75 %, kovin 60 odstotkov, porcelana 100 %, stekla 92 %. Tekstilnega blaga, in to iz bombaža 75 %, iz volne 80 %, iz jute 90 %, rokavic 90 %, obleke 75 %, papirja 65 %.

Tako je bilo stanje pred vojno. Ker je bilo po premirju nemogoče uvažati sirovine za industrijo, je mogla prva skupina pač obdržati svojo polno produkcijo, medtem ko je druga skupina obratovala s prekinjenji, in je tretja skupina popolnoma počivala. Toda tudi industrija prve kategorije je obratovala vsled primanjlovanja premoga, čegar produkcija je padla iz 37.000.000 ton v letu 1919 na 20.000.000 ton, le omejeno. Od te produkcije premoga, je dobila tekstilna industrija 45 %, rudniki, električne tovarne in slična podvzeta so dobila 90 % potrebne količine premoga. Sladkorne tovarne so dobivale 95 % premoga, da bi mogle vzdržati obrat, potreben za predelavo žetve.

Tovarne stekla so dobivale od potrebne kvantitete premoga 85 %.

Druge manjše industrije niso dobivale več nego 13 odstotkov potrebne kvantitete premoga. Iz tega razloga so se proizvodstvo odnosno izvoz zelo zmanjšali.

Brezposelnih v Čehoslovaški ne nahajamo, ker so se vsi konflikti, tičoč se plač, regulirali potom arbitraže ali sporazuma.

(Dalje prih.)

IZVOZ IN UVOZ.

Dovoljena izvoz 2000 lahkih konj. Na podlagi rešenja ekonomsko-finančnega odbora ministrstva je minister poljoprivrede in vode dovolil izvoz lahkih konj in sicer čez carinarnice Gjevgelije in Rakek po 500 kom., Maribor 400 kom., Gornja Radgona 200 kom., Bitolj in Bakar po 150 kom. in Caribrod 100 kom.

Občni zbor »Izvozne banke«. Na občnem zboru »Izvozne banke«, ki se je vršil dne 27. t. m., se je sklenilo, da se poveča osnovni kapital na 15 mil. din. Dividenda znaša 30 Din, a čisti dobiček znaša Din 3.789.544.—.

Nemški izvoz večji od uvoza. V letu 1921 je bil prvič po vojni izvoz večji kakor uvoz. Vzrok temu je bil, ker je bil prepovedan uvoz hrane. Celokupni uvoz je znašal 13.700 milj. mark, a izvoz 14.600 milj. mark.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Trgovski dogovor z Nemčijo. Trgovski dogovor med nami in Nemčijo je predložen nemškemu parlamentu v odobrenje ter bode še v teku tega tedna ratificiran.

Industrija.

Nova pivovarna v Čebu. V Čebu je začela dne 29. pr. m. obratovati nova pivovarna, katera je povsem moderno urejena. Zgradba iste je trajala 3 leta.

Denarstvo.

Manko v državnem proračunu Poljske. Poljski proračun izkazuje 458 milijard dohodkov in 591 milijard izdatkov, torej manko od 133 milijard poljskih mark.

1000 ruskih rubljev brez vrednosti. Sovjetski rublji imajo rekord v številu in brezvrednosti. V prometu je nad 10 tisoč milijard rubljev. Tisočaki nimajo nikake vrednosti več.

Cena zlata v Nemčiji. Cena zlata, po kateri kupuje Nemčija zlato, je določena (baza 20 mark v zlatu) na 950 mark v papirju. Za zlato 10 mark se plača 475 papirnatih mark.

Zlata pariteta avstrijske krone. Poslovodstvo Avstro-Ogrske banke je določilo zlato pariteto avstrijske krone s 1380 avstrijskih kron.

Davki.

Davčne olajšave za nove zgradbe. Ministrstvo za socialno politiko je že končalo ter podpisalo pravilnik o oprostitvi davka na dohodke iz novozgrajenih stavb. — Glasom pravilnika se oprostijo nove zgradbe in dozidana nadstropja brez obzira na mesto, velikost in karakter zgradbe. Oproščeni so tedaj lastniki zgradb (imenovanih v čl. 13, točka a) in b) uredbe o stanovanjih z dne 8. aprila 1921) od plačanja davka na dohodke iz teh zgradb v sledeči meri: 1. Za dobo 20 let v Beogradu, brez obzira na mesto, velikost in karakter zgradbe. Isto velja tudi za dozidana nadstropja. 2. Za dobo 10 let v vseh okrožnih mestih, in to: a) zgradbe v glavnih ulicah in na trgih, v kolikor spadajo v območje centra mesta. b) zgradbe gospodarsko in socialno slabijih meščanov, ki vsebujejo izključno mala stanovanja, imajo več nego tri sobe ter druge pripadajoče prostore (kuhinja, klet itd.), pri čemer je pogoj, da se imajo te zgraditi in predati za uporabo najdalje do 1. oktobra 1923. leta c) zgradbe z malimi stanovanji, ki se bodo zgradile ter predale uporabi v teku leta 1922. d) vse zgradbe z malimi stanovanji, katere so zgradile gradbene zadruge in slična društva, ki ne delajo za dobiček. 3. za dobo 7 let: a) zgradbe v mestih sploh, ki so posebno pripravljene, ter tudi služijo industriji in obrti, kakor tudi delavska stanovanja pri industrijskih podjetjih. b) zgradbe v vseh

drugih mestih, ki so naštele v točki 2. tega člena s tem, da bo za zgradbe pod b) in c), ki se ne bodo sezidale v predvidenem roku, veljala oprostitev za pet let; 4. za dobo 5 let: vse druge zgradbe sploh, ki se nahajajo v mestih, a niso naštele v tem členu.

Čarina.

Pojasnilo za carinjenje razklopljenih železnih plugov. Na vprašanje neke carinarnice radi pravilnega in enotnega carinjenja železnih plugov, kadar dospejo v razklopljenem stanju, daje finančni minister na podlagi št. 9 in 20 zakona splošne carinske tarife in po zaslišanju carinskega sveta sledečo pojasnitev. Pri postavki št. 552/1 carinske tarife se razumejo pod kompletnimi plugi, plugi, ki dospejo v sestavljenem ali razklopljenem stanju. Kadar dospejo deli plugov, ki se jih ne more sestaviti v pluge, se jih carini po postavki št. 552/2 carinske tarife, kakor je navedeno v pripombi 1 št. 552 carinske tarife. Samo po sebi je razumljivo, da se morajo carinski uradniki pri pregledu tega blaga natančno prepričati, ali so deli plugov prispeli kot razklopljeni plugi, ali samo kot deli plugov.

Povišanje monopolne takse na sol. Z rešitvijo upravnega odbora samostalne monopolne uprave Pov. br. 47 in z odobrenjem finančnega ministra Pov. br. 171 z dne 1. marca t. l. je povišana monopolna taksa na sol na 90 dinarjev v zlatu ali na 180 dinarjev v srebru. Povišana monopolna taksa se plačuje od 11. marca 1922 dalje.

Znižanje carine na sladkor v Italiji. Italija je znižala carino na sladkor od 1 lire na 0.70 lir.

Promet.

Prometne vzpostave. Sprejemanje in odposiljanje robe v vozovnih nakladah potom ponovne predaje za Gronau loko in Gronau tranzit v smeri na Nizozemsko je zopet dovoljeno. — Počenski s 1. aprilom t. l. se zvišajo brzojavne pristojbine v tuzemskem prometu in sicer: Pristojbina za besedo, se zviša od 20 na 30 par, najmanjša pristojbina za brzojavko od 2 na 3 dinarje. To velja tudi za plačani odgovor. (Rp.) — Nadalje se zviša navadno prejemno potrdilo (Pe.) od 2 na 3 dinarje za nujno (Ped) od 6 na 9 dinarjev, brzojavke z več naslovi (Tmc.) za vsak prepis od 2 na 3 dinarje. — Z istim dnem odpade zaračunanje dosedanje osnovne pristojbine za 1 dinar. Zaračunanje železniškega pribitka ostane neizpremenjeno.

Prometne omejitve. — Sprejemanje praznih cistern, ki so namenjene za polnjenje za postajo Boryslav, je do nadaljnjega ukinjeno.

Odprava odpremnih izkaznic za promet v obmejnem pasu 15 km od meje. Na intervencijo trgovske in obrtniške zbornice je inšpektorat državnih železnic v Ljubljani ukinil odpremne izkaznice za prevoz sladkorja, jedilnega olja, masti, poljedelskih pridelkov, mlevskih produktov, živali itd., ker po novem zakonu o izvozu z dne 23. septembra takih odpremnih izkaznic ni več treba. Izkaznice se sedaj zahtevajo le za one predmete, katerih izvoz je prepovedan, med katere pa spada razen dragih kovin samo živinska krma.

Dobava, prodaja.

Dobava sena. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani pozivlja interese, da stavijo dne 8. aprila t. l. ob 10. uri predpoldne intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti pisemne ali ustne ponudbe glede dobave sena. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani interesantom na vpogled.

Razno.

Iz našega vinskoga trga. Ker nima mo izvoza vina, je položaj na našem vinskem trgu zelo slab. V Dalmaciji se je položaj malo popravil. V srednji in južni Dalmaciji se prodaja 13—15 % vina po 1150—1250 K. V južni Srbiji se se zaloge znatno zmanjšale. Kupci se obračajo v Banat, kjer je bil položaj do danes jako slab.

Naši novi in ukinjeni konzulati. — Nj. Velič. kralj je določil, da se ustanovijo v Milanu, Münchenu, Carigradu, Varni, Celovcu in Pečuju novi konzulati naše države. Ukine se pa kr. konzulat v Pireju in generalni konzulat v Carigradu.

Rusija proti evropskim eksploatacijskim načrtom. Moskovski dopisnik londonskega »Observerja« poudarja, da stoje v Rusiji na stališču, da bi se morala med Francijo in sovjetsko vlado vršiti direktna pogajanja. Sovjetska vlada ne more nikdar privoliti v izsesovalni načrt antante in pričakuje, da bo na drugi strani tudi Nemčija uvidela, da bi bila tudi njena poguba, ako bi začela postopati z Rusijo po načrtu, ki ga je sporazumno z Londonom in Parizom zamislil Stinnes.

Ruski brzojavni promet. Brzojavno poročilo iz Revala trdi, da bo neka večja družba vzpostavila brzojavno linijo Kopenhagen - Petrograd - Pekin. Linija Petrograd - Pekin deluje že do Irkutska.

Tržna poročila.

Pšenica: bačka, odnosno sremska (78 kg) zaključena je po 1750 K, ječmen bački (63-64 kg) se nudi po 1150 K, oves bački, odnosno sremski se nudi po 1240. koruza ab Bečkerek je zaključena po 1250 K, moka br. baza ponujana je po 2360 K, svinjska mast, postaja Bačka netto je ponujana po 3200 K. — Položaj slab.

Kolonijalno blago.

Kava: Hamburg: Cene za pol kg: Santos good 27 do 28 mark, Santos Sup. 30 do 32, Santos extra 33 do 34, Santos prime 36 do 38, Santos extra prime 39 do 40, prana kava 42 do 53, Rio 26 do 33. Roba na potu in Santos good 33.50, extra 34.50, superior 36, Rio 27 do 34.

Kovine.

New York: baker elektrolit. loko 13 (13), kositar, loko 28.83 (29), svinčec 4.75, cink 4.72 (4.72), železo North Foundry 18.25 (18.25), bela pločevina 4.75 (4.75).

London: baker, plačan, 59.12, ček 66, baker elektrolit. 66.75-67.75, baker bestselected 63-65, Strongsheets 90, kositar izplačilo 143.37, ček 145, svinčec 21.75, cink 25.75, aluminij za izvoz 125, antimon reg. 34, bela pločev. loko 19.1, živo srebro 10.75-10.87, nikelj 175, wolfram 9.3, srebro 33.25, zlato 94.9, platina 390.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 100-103, Bukarešta 240-245, Milan 1635-1665, London 1425-1435, New York 320-324, Pariz 2900-3000, Praga 605-610, Švica 6100-6200, Dunaj 4.35-4.40, Budimpešta 37.50-38.50. Valute: dolarji 318-322, avstr. krone 4.55, čsl. krone 570-595, fr. franki 2825-2875, napoleon-dori 1000, nem. marke 109, leji 240, lire 1630-1640.

Jadranska banka 1060.

Ljub. kreditna banka 920.

Ljub. strojne tovarne 840.

Trbov. premogokopna družba 1030.

Beograd, devize: Berlin 25.30-25.70, Budimpešta 9.90, Bukarešta 62.50 do 63, London 356, New York 82.50-82.70, Pariz 725, Praga 150, Sofija 53, Švica 1530, Dunaj 1.12-1.20, Ženeva 1530, Milan 412-415; valute: funti 80.50-81.50, leji 60.50-61, čsl. krone 148, levi 49.

Curih: Berlin 1.57, New York 5.15, London 21.51, Pariz 46.35, Milan 26.20, Praga 9.45, Budimpešta 0.57, Zagreb 1.55, Varšava 0.13, Dunaj 0.06%, avstr. žigosane krone 0.07.

Dunaj, devize: Zagreb 22.72-22.78, Beograd 90.68-90.92, Berlin 23.32½-23.42½, Budimpešta 8.47-8.53, London 331.75-332.25, Milan 384.20-384.80, New York 75.94-76.06, Pariz 682.50-683.50, Praga 140.27½-140.47½, Sofija 50.95-51.05, Varšava 191-195, Curih 1473.75-1476.25; valute: dolarji 75.44-75.56, levi 49.95-50.05, funti 329.75-330.25, franc. franki 681.50-682.50, lire 381.70-382.30, dinariji 90.48-90.72, poljske marke 189.50 do 193.50, leji 54.04-54.16, švic. franki 1471.75-1474.25, češke krone 140.02½ do 140.22½, madž. krone 8.62-8.68.

Menjalnica

Prešernova ulica št. 44-46 Reicher & Turk.

kupuje in prodaja vse vrste valut po najugodnejših cenah.

Mednarodni transporti Antonio Biancheri & Comp., Postojna

Centrala: Ponteba.

Podružnica: Postojna (Poštni predal 17), Villach (Poštni predal 51)

Agentura: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

Oprema vsake vrste blaga.

Specijalna odprema živih, žive in zaklane živine v kateri koli kraj.

Vsa naročila za Jugoslavijo sprejema medn. trg. sped. in sklad. d. d. »Orient«, podružnica Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

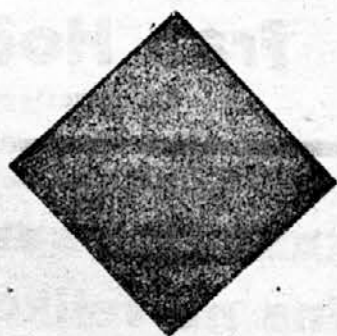
1500 hrastov

lepih ravnih, brez kit in grč, se prodaja iz skupnega posestva soposessnikov iz Črnomelj-Krupa in je komaj 2 km oddaljeno od kolodvora. Prodaja se vrši potom ofertov pro kub. m, oferte je poslali do 1. maja t. l. v roke gospodarskega odseka v Črnomlju; na pozneje dospele oferte se ne bo oziralo.

Dne 2. maja ob 2. uri pop. se bode vršila ob enom javna dražba v pisarni mestne občine Črnomelj za iste hraste. Po končani dražbi se odpro oferte in odda sečnja hrastov najvišjemu ponudniku — naj si bo že potom ofert ali potom javne dražbe.

Pogoji se lahko vpogledajo pri gospodarskem odboru ozir. istega načelniku Josipu Fabjanu v Črnomlju. — Odbor.

KAMENIT

AZBEST - CEMENT - ŠKRLJ dobavi

Kamenit tovarna Laško.

Nabirajte pri vsaki priliki za ,TRGOVSKI DOM'!

Prispevke sprejema: „Trgovski dom, Ljubljana.“

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. dobavlja ANTON RAVHEKAR, Ljubljana, Pred Jkoffje 20. Glavna zal. pridakov NRK.

Gonilni jermeni iz la usnja za tovarne, mline, žage in poljedelske stroje v vsaki širini v zalogi pri Ivan Kravos, Maribor.

IVAN JAX IN SIN LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA C. 2.

Šivalni stroji in stroji za pletenje Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezanje postaje brezplačno. Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastavljeni in franko. Začeto znižane cene. KOLESA iz prvih tovarov: Dürkopp, Styria, Waffelrad.

VELETRGOVINA Gregorc & Verlič Ljubljana

priporoča špecerijsko, kolonialno blago in vsakovrstno žganje. — Zahtevajte cenike! —

Sava Sekulić agenturno-komis. zavod v Sarajevu sprejema zastopstva kakor tudi vsakovrstno blago v komisijo.

Galanterija, drobnarija, papir in pletarski izdelki na debelo. Jurjevo, Ilirija, Cipulin-krema. Mast za čevlje po tovarniških cenah. Baloh in Rosina MARIBOR, Grajski trg št. 3.

SEMENA

za vrt in polje, zajamčeno pristna VIKTOR KORSIKA, Ljubljana, Kongresni trg.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“ trgovina z železnino in cementom Ljubljana, Valvazorjev trg 7 preje Hammerschmidt (Mühlstein) nasproti Križanske cerkve.

Edina razprodaja vseh vrst specijalnega mavca-gipsa za celo kraljevino SHS.

Tvornic: Stanz, Kindberg, Semmering, Schottwien, Puchberg, Auserwiesen etc., nudi po najnižji ceni

Kosta Novaković veletrgovina mavca Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.

PREKO USKRS

ABBASZIA

U PUNOM PROMETU

60 HOTELA, PANZIONA, SANATORIJ OTVOREN POTPUNA OPSKRBA INCL. SOBA OD 20 LIRA GORE.

Casino des Etrangers

„KURSALON QUARNERO“ „THEE DANSANTE“ „SOUPER DANSANTE“ MAČEVANJE ŠPORT ZABAVE PROSPEKTE IUPUTE ŠALJE BESPLATNO RAVNATELJSTVO LJETOVALIŠTA (KURDIREKTION) U ABBASZII. POLIGRAF.

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni in barvani. prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 30.

Carinski posrednik *Kosta M. Ivanović*, obvešča s tem, da je prenesel svoje pisarne v prostore Medn. trg. sped. i sklād. delniške družbe „Orient“, podružnica Ljubljana, Godna ulica št. 3, tel. 263. Stanovanje trg Tabor 6.

Prima u delo: deklariranje blaga za račun stranaka, reklamacije po svima carinskim kazenskim zadevama, kao i restringiranje pogrešne naplaćenih carinskih dažbina.

Rofa pisalni stroj

je najtrpežnejši, najstabilnejši in najcenejši stroj brez barvnega traka in brez vzdrževalnih stroškov. Stroj je izdelan za slovensko, hrvaško in nemško pisavo. Dobri zastopniki se iščejo proti dobri proviziji. — Jugoslovansko importno in eksportno podjetje; **Inženir Rudolf Pečlin**, Maribor, Trubarjeva ulica šte. 4. Telefon št. 82.

LOKOMOBILE

vseh jakosti, z jamčeno obrata sposobne, se takoj oddajo franko vagon Maribor. Stacionarna 10 13/18 HP Lanzova jaki tlak z nasičeno paro; stacionarna 26. HP z nasičeno paro, s stopnjato rešetko, izvlečnim cevničnim kotlom, izdelan Badenia; skoro nova prevozna Wolfova vročeparna »Verbund« 165/200/225 HP, tipe NCPKG, zgrajena 1917, z izvlečnim cevničnim kotlom, z ravno rešetko 13 atm., 1 zamašnjak levo 2100×350, 1 zamašnjak desno 2500×550. Jugoslovansko importno in eksportno podjetje **Ing. Rudolf Pečlin**, Maribor, Trubarjeva ulica 4. Tel. interurb. 82.

Pozor! Ne zamudite prilike

ter si nabavite obutev, katero Vam nudi v veliki izbiri po še starih ugodnih nizkih cenah, dokler zaloga ne poide

tvrdka

Ant. Krisper

Ljubljana, Mestni trg 26

Istotam se sprejme

šteparica

zgornjih delov.

M. KUŠTRIN LJUBLJANA

Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in na debelo. Velika zaloga vseh vrst gumij, kolesne in avtomobilske pnevmatike. Slavno zastopstvo polnogumijastih obrobov iz tovarne »WALTER MARTINY«. Na razpolago je hidravlična stiskalnica za montiranje polnogumijastih obrobov.

Centrala: **LJUBLJANA, Rimska cesta šte. 2.**

Telefon šte. 588.

Brzjava: **Kuštrin Ljubljana.**

Podružnice: **LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 20.**

Telefon šte. 470.

MARIBOR, Jurčičeva ulica šte. 9. Telefon šte. 133.

BEOGRAD, Knez Mihajlova ulica šte. 3.

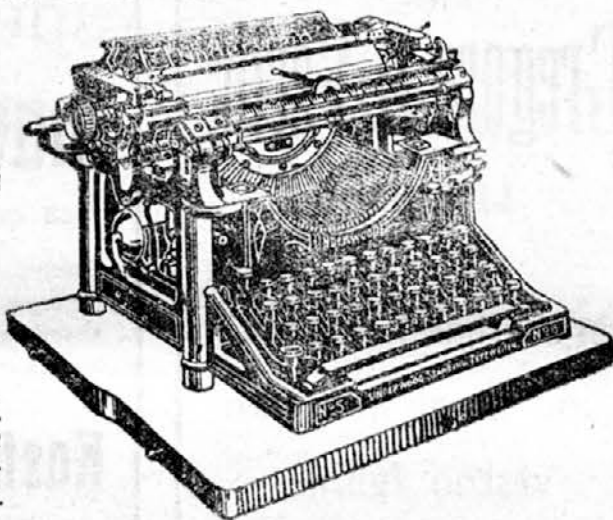
Zastopstvo za aparate „Fleco“ proti lomljenju svedrov.

Underwood

najboljši ameriški pisalni stroj sedanosti

Opalograph

razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizrabljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

KORANIT

asbestni škrlj za pokrivanje streh
najboljše sredstvo sedanosti.

KORANIT je neomejeno trpežen.
KORANIT tehta na 1 m² samo 12 kg.
KORANIT ne odzobe in je nepremočljiv.
KORANIT sa ne lomi in ne trga, je elastičen.
KORANIT je popolnoma siguran proti ognju.
KORANIT vihar ne more odtrgati.
KORANIT - strehe ni treba popravljati.
KORANIT - streha je najcenejša, zato ker je
KORANIT - streha najbolj trpežna.

Vse pojasnila daje in proračune pošlje:

Fran Hočevar, Žirovnica-Moste Gorenjsko.

Glavni zastopnik koranita za Slovenijo.

Brzjava: Hedžet

Telef. št. 75.

Manufakturna trgovina na veliko

Hedžet & Koritnik - Ljubljana

Franciščanska ulica 4